

Veteranenombudsman

De minister van Defensie
t.a.v. contactpersoon Nationale ombudsman
Directie Juridische Zaken, afd. Bestuurs- Straf- en Tucht recht
Postbus 20701
2500ES DEN HAAG

Geachte mevrouw Bijleveld,

Onlangs verklaarden drie militairen dat ze bij de Luchtmobiele Brigade in Schaarsbergen tijdens hun ontgroening zijn gepest, mishandeld, vernederd, bedreigd en verkracht. Hun melding werd onvoldoende serieus genomen en als klacht niet herkend. In reactie op Kamervragen heeft u onlangs aangekondigd een commissie in te stellen die onderzoek gaat doen naar deze zaak. Daarnaast doet u op dit moment feitenonderzoek naar een melding van seksueel misbruik uit 1982. Dit slachtoffer deed meerdere malen zijn beklag. Ook hij werd niet gehoord binnen de Defensie organisatie.

Structureel

Ik constateer dat deze gebeurtenissen niet op zichzelf staan. Wanneer door een (ex)medewerker een klacht of anderszins een uiting van ongenoegen wordt voorgelegd, is het van belang dat deze op de juiste plek terecht komt en daarna de juiste route volgt. Uit eerder onderzoek van de Nationale ombudsman in 2016 (rapport 2016/011V) bleek dat dit bij Defensie regelmatig niet het geval was. Meldingen of signalen werden niet als klacht herkend of binnen de interne organisatie onderdelen behandeld zonder registratie. Dit bleek hardnekkig en structureel van aard. De behandeling van klachten door Defensie bleek weinig transparant en nauwelijks te controleren door externe instanties met een wettelijke taak ten aanzien van Defensie. Op deze punten deed het rapport 2016/011V van de Nationale ombudsman aanbevelingen.

Perspectief van het slachtoffer

In de actuele discussie voert de positionering van de integriteitsorganisatie van Defensie de boventoon. Ik vraag nu juist uw aandacht voor het perspectief van het slachtoffer. Is deze wel voldoende geborgd in het handelen van Defensie? De doorgaans formele, afwachtende opstelling van Defensie roept uiteindelijk bij de (ex)medewerker een bepaalde strijd lust op, die resulteert in juridische procedures. Dit betreurt ik, want uiteindelijk trekt dit op alle betrokken partijen een

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Tel: (070) 356 35 63

Fax: (070) 360 75 72

bureau@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

Datum

20 november 2017

Ons nummer

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker

Onderwerp

Zorgenbrief klachten ongewenst gedrag

zware, emotionele wissel. Een wissel die in sommige gevallen een belemmerende werking heeft op het psychische herstel van betrokken (ex)medewerker.

Klachtenregeling Defensie

Gedurende ons onderzoek in 2016 zag uw voorganger minister Hennis-Plasschaert in dat de verschillende klachtprocedures, interne protocollen en commissies samengevoegd dienden te worden tot één transparante én uniforme regeling. Dit heeft in de zomer van 2016 geresulteerd in de Klachtenregeling Defensie (KD). In deze regeling staat helder omschreven hoe klachten over ongewenste gedragingen van medewerkers van Defensie onderzocht moeten worden. Klachten over (seksuele) intimidatie, agressie, pesterijen en andere vormen van ongewenst gedrag worden behandeld door de Commissie Ongewenst Gedrag (artikel 14 KD). De behoorlijkheidsnormen van de Nationale ombudsman én de Gedragscode Defensie gelden als uitgangspunt bij het oordeel over vastgestelde gedragingen. Voor de afdoeningsbrief geldt de motiveringsplicht van de Algemene wet bestuursrecht artikel 9:16. In de afdoeningsbrief staat de verwijzing naar de Nationale ombudsman (artikel 16 KD). De Nationale ombudsman biedt rechtsbescherming; als de klacht niet naar tevredenheid is opgelost, is de Nationale ombudsman de beroepsmogelijkheid.

Wederzijds vertrouwen

De basis voor een goed werkend klachtsysteem is de rechtsbescherming die aan klagers wordt geboden met de Nationale ombudsman als beroepsinstantie. Bij klachtbehandeling speelt om te beginnen de klachtherkenning. Verder is voortvarende behandeling van de klacht een belangrijk aspect. De Awb schrijft voor dat een klacht in beginsel binnen zes weken (of tien weken als een klachtadviescommissie is ingeschakeld) moet zijn afgehandeld. Adequate klachtbehandeling is van belang voor het herstel van vertrouwen van de klager in de betrokken overheidsinstantie.

Verzoek om informatie

Gelet op de aanbevelingen in het rapport 2016/011V heb ik toegezegd een vinger aan de pols houden door de klachtbehandeling volgens de Klachtenregeling Defensie (KD) nauwgezet te monitoren. Vooruitlopend op de evaluatie die in 2018 zal aanvangen naar aanleiding van het rapport 2016/011V verzoek ik u mij informatie te verstrekken. De misstanden die de afgelopen weken door de media naar buiten werden gebracht nopen mij hier toe.

Mijn verzoek betreft het aantal ontvangen klachten én meldingen van voorvallen ongewenst gedrag van een medewerker van Defensie dat verband houdt met het verrichten van arbeid en dat ziet op (seksuele) intimidatie, agressie, stalking, pesten, treiteren, discriminatie en/of kwaadspreken. Het verzoek zet ik uiteen in onderstaande vragen.

Vraag 1) Hoeveel klachten ongewenst gedrag (artikel 1, onder e tot en met artikel 1 KD) zijn ontvangen sinds de invoering van de Klachtenregeling Defensie op 1 juli 2016? Daarbij vraag ik u ook om het aantal meldingen van voorvallen (artikel 1 lid m KD).

Vraag 2) Hoeveel van de ontvangen klachten ongewenst gedrag zijn niet in behandeling genomen (artikel 4, lid 1, 2 en 3 KD) sinds de invoering van de Klachtenregeling Defensie op 1 juli 2016? Is in deze gevallen gewezen op de mogelijkheid zich tot de Nationale ombudsman te wenden (artikel 4 lid 4 KD)?

Vraag 3) Hoeveel klachten zijn in behandeling genomen door de Commissie Ongewenst Gedrag (artikel 14 KD) sinds de invoering van de Klachtenregeling Defensie op 1 juli 2016? Hoeveel van deze klachten zijn als gegrond c.q. ongegrond beoordeeld? Hoe vaak is een verwijzing opgenomen naar de Nationale ombudsman (artikel 16 lid 5 KD)? Tot slot; hoeveel klachten zijn momenteel in onderzoek bij de Commissie Ongewenst Gedrag?

Graag ontvang ik binnen twee weken een reactie op mijn vragen.

Deze brief wordt in afschrift verzonden aan de Vaste commissie voor Defensie van de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,
tevens Veteranenombudsman

